

จากการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ขนาดเล็กเพื่อจำหน่ายผลิตมาเป็นอาหารกลางวันให้นักเรียนในโรงเรียน ซึ่งที่ผ่านมามีค่าใช้จ่ายในการซื้ออาหารสำเร็จรูปเพื่อมาเลี้ยงสัตว์ค่อนข้างสูง โรงเรียนจึงได้พัฒนา “โครงการเรียนรู้และปฏิบัติการในการใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า (การผลิตอาหารจากพืช ผัก และเศษอาหาร ในโรงเรียนสำหรับเลี้ยงไก่และปลา)” โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการ และ นำสู่การปฏิบัติจริงเพื่อการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ต้นแบบ...ครูพอเพียง

ครู หรือ ครู เป็นผู้สร้าง “คนดี” ผู้สังคม ไม่ว่าจะการพัฒนาทางด้านวัตถุ จะก้าวล้ำเพียงใดก็ตามแต่หาก “คน” ไม่ได้รับการพัฒนาบนพื้นฐานของความ เป็นมนุษย์ย่อมไม่สามารถนำพาชาติให้เจริญอย่างสมบูรณ์ได้

สาส์นพอเพียงฉบับ 3 นี้ต้องขอขอบคุณเชิดชูบุคคลท่านหนึ่งที่ต้องขอใช้คำว่า “ต้นแบบ...ครูพอเพียง” อย่างแท้จริง คุณครูจิณ หรือ นางจินตนาภรณ์ อินทรแพทย์

แห่งโรงเรียนบ้านโป่งเกตุ ต.ท่ากระดาน อ.ท่ากระดาน จ.ฉะเชิงเทรา ครูจิณเล่าให้พวกเราฟังว่าได้เรียนรู้การใช้ชีวิตด้วยความพอเพียงมา ตั้งแต่เด็ก เนื่องจากฐานะครอบครัวไม่ได้รับรวยมากายจึงทำให้ต้องประหยัดมัธยัสถ์ อดทน และอดออม จึงทำให้มีลักษณะนิสัยติด ตัวมาจนทุกวันนี้ และเมื่อได้มาเป็นครูจิณในทุกวันนี้ จึงมุ่งเน้นทุ่มเทถ่ายทอดองค์ความรู้ที่มีให้นักเรียนได้เรียนรู้และลงมือปฏิบัติจริง ด้วยการสอนวิธีนำผลิตผลในท้องถิ่นมาแปรรูปไว้บริโภคเองในครอบครัว ส่วนที่เหลือจากการบริโภคก็ให้นำไปขายเพื่อเป็นการสร้าง รายได้อีกทางหนึ่ง ครูจิณเป็นผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิต “ทำดีเพื่อพ่อ เศรษฐกิจพอเพียง” ภายใต้โครงการโรงเรียนต้นแบบ ทำดีเพื่อพ่อ เศรษฐกิจพอเพียง จนประสบผลสำเร็จและมีการต่อยอดองค์ความรู้ที่ได้จากโครงการขยายผลต่อแหล่งชุมชนบ้านโป่งเกตุ และบ้านแสงทอง นอกจากนี้ยังได้ขยายฐานความรู้ไปในชุมชน โดยช่วยแนะนำถ่ายทอดความรู้ที่มีประโยชน์ต่อชาวบ้านในชุมชน จาก อดีตถึงปัจจุบันครูจิณได้ปฏิบัติเช่นนี้มาและจะคงยังทำต่อไปเรื่อยๆครูจิณยังบอกอีกว่าของขวัญที่ดีที่สุดคือ

พ่อหลวงได้พระราชทานหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้กับปวงชนชาวไทย และอยากให้ทุกคน หันกลับมามองและใช้ชีวิตประจำวันด้วยความพอเพียงเพื่อความสุขที่ยั่งยืน

“รอเวลา...อาจสายไป ถ้ายังไม่คิดกลับมาใช้ ชีวิตแบบพอเพียง”

นางจินตนาภรณ์ อินทรแพทย์

จัดทำโดย

ทีมงานโครงการโรงเรียนต้นแบบ ทำดีเพื่อพ่อ เศรษฐกิจพอเพียง

มูลนิธิสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย

16/151 เมืองทองธานี ถ.พหลโยธิน

ต.บางพลี อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี

โทร. 0 2503 333 โทรสาร 0 2504 4826-8

www.tei.or.th/se

สาส์น..พอเพียง

โครงการโรงเรียนต้นแบบ ทำดีเพื่อพ่อ เศรษฐกิจพอเพียง

ใช้ชีวิตอย่างพอเพียง
เพื่อ...อนาคตที่เพียงพอ

บรรณาธิการ

สาธิตพอเพียง ฉบับที่ 3 นี้ต้องขอแสดงความยินดีกับทั้ง 8 โรงเรียนที่ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนต้นแบบพอเพียง รุ่นที่ 5 ภายใต้โครงการ“โรงเรียนต้นแบบ ทำดีเพื่อพ่อ เศรษฐกิจพอเพียง” โรงเรียนบ้านห้วยหิน โรงเรียนวัดหินดาบ โรงเรียนบ้านกม.7 โรงเรียนบ้านหนองยาง โรงเรียนบ้านห้วยน้ำใส โรงเรียนบ้านท่ากระดาน โรงเรียนบ้านทุ่งสองหงษา และโรงเรียนบ้านร่มโพธิ์ทอง จากจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยทั้ง 8 โรงเรียนนี้จะได้มาร่วมกันขับเคลื่อนแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนและชุมชนให้รอบรู้ เพื่อสร้างและเสริมภูมิคุ้มกันให้กับเยาวชนและคนในท้องถิ่นผ่านกระบวนการเรียนรู้ทั้งในระบบและทักษะชีวิต ด้วยการเรียนรู้และปฏิบัติจริง รู้จักตนเองและสามารถพึ่งพาตนเองได้เมื่อเมื่อผู้อื่น สงวนรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่น สร้างประโยชน์และดูแลบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างเป็นธรรม

โรงเรียนบ้านร่มโพธิ์ทอง อ.ท่าตะเกียบ

ด้วยโรงเรียนตั้งอยู่ในพื้นที่ที่เป็นป่าแกว้นช และได้มีการพนักกำลังของเครือข่ายปามายาวนาน โรงเรียนบ้านร่มโพธิ์ทองจึงมีความมุ่งมั่นที่จะเติบหน้า “โครงการทำดีเพื่อพ่อ : ปาชุมชนกับกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีการและเครือข่ายที่พร้อมจะขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในโรงเรียนและชุมชน การเรียนรู้อย่างต่อเนืองก่อให้เกิดการพัฒนาทางความคิด และแนวทางการพึ่งพาตนเองควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ทรัพยากรในท้องถิ่น โดยการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมป่าชุมชนที่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตลอดเวลา สามารถพัฒนาตนเองให้เป็นผู้นำตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติทั้งโรงเรียนและขยายสู่ชุมชนท้องถิ่นได้อย่างยั่งยืน

โรงเรียนบ้านห้วยหิน อ.พนมสารคาม

โรงเรียนบ้านห้วยหิน เป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่บนพื้นที่ซึ่งแต่เดิมเป็น “ป่าพนมสารคาม” และในปัจจุบันยังคงมีป่าเดิมหลงเหลืออยู่ (ตามคำบอกเล่าของชาวบ้านและคุณครูที่อยู่ในพื้นที่มานาน) จึงยังคงเห็นต้นประดู่ พะยูง และต้นแฉ่ง ขึ้นอยู่ ทำให้คุณครูมองเห็นถึงคุณค่าของการอนุรักษ์พร้อมๆ กับการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรอย่างคุ้มค่า จึงมีการค้นคว้าและทดลองในการทำผ้ามัดย้อมที่ใช้สีจากส่วนต่างๆ ของต้นไม้อนุรักษ์เหล่านี้ และยังผนวกไว้ในสาระการเรียนรู้ของโรงเรียนเพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้และปฏิบัติจริง และ

พร้อมขยายองค์ความรู้สู่ชุมชนรอบข้าง เพื่อเป็นการสร้างอาชีพและรายได้ให้กับคนในท้องถิ่น จึงเกิดเป็น “โครงการผ้ามัดย้อมจากสีธรรมชาติ” ของโรงเรียนบ้านห้วยหินขึ้น

- สาธิตพอเพียง : โครงการโรงเรียนต้นแบบ ทำดีเพื่อพ่อ เศรษฐกิจพอเพียง ที่ปรึกษา : ดร.จำเริญ วรรัตน์ชัยพันธ์
- บรรณาธิการ : อภิญา อุตมเวช
- กองบรรณาธิการ : เพ็ญชนก ขาวจรัส อมรรรัตน์ นาคเสน
- ออกแบบ : วัคศิศา พงคสิทธิ์

โรงเรียนวัดหินดาบ อ.ราชสาส์น

พื้นที่ชุมชนที่โรงเรียนวัดหินดาบตั้งอยู่นั้น หนึ่งในโรงเรียนได้พบว่าบนเส้นทางจากบ้านมาโรงเรียนนั้น มีขยะที่ถูกรวบรวมอยู่ทำให้เกิดการพูดคุยกันระหว่างคุณครูกับศิษย์ เพื่อจะหาวิธีในการลดปริมาณขยะลง โดยมองไปถึงการลดขยะตั้งแต่ต้นทาง...เริ่มจากการกระตุ้นให้ลดพฤติกรรมสร้างขยะ และเรียนรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะ จึงเกิดความร่วมมือกันขึ้นภายใต้ “โครงการเรียนรู้และจัดการขยะเพื่อพิทักษ์สิ่งแวดล้อม” โดยใช้ธนาคารขยะเป็นเครื่องมือในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียน ขยายไปสู่ครอบครัวและชุมชนของนักเรียน

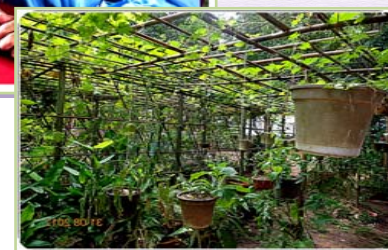
โรงเรียนบ้านห้วยน้ำใส อ.สนามชัยเขต

“โครงการพอเพียง พอกิน พอใช้ อดออม เพื่อความพอเพียงในโรงเรียน” ของโรงเรียนบ้านห้วยน้ำใส เป็นศูนย์ของการเรียนรู้หนึ่งที่น่าสนใจทางเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนรู้และฝึกทักษะ และต่อยอดผลงานการบริหารจัดการแปลงพืชผักสวนครัวและไม้ผลตามฤดูกาล ซึ่งจะยังผลให้นักเรียนมีพืชผักผลไม้ปลอดภัยที่ปลูกและดูแลเองกับมือไว้รับประทาน แล้วยังเป็นการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในโรงเรียนอีกด้วย

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542กำหนดให้สถานศึกษาต้องมีหลักสูตรสถานศึกษาและสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษา โรงเรียนบ้านหนองยางจึงได้หันมาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาประยุกต์ใช้ในหลักสูตรการเรียนการสอน จึงทำให้เกิด “โครงการเพาะและแปรรูปเห็ดนางฟ้า” เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ในการพึ่งตนเองและอยู่กับธรรมชาติแบบพออยู่ พอกิน พอใช้ อีกทั้งยังมีการนำวัสดุเหลือใช้ เช่น กล่องกระดาษแข็งนำมาประดิษฐ์เป็นของใช้เพื่อลดโลกร้อน และเป็นการกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนในโรงเรียนเพื่อวิถีชีวิตที่พอเพียงอย่างยั่งยืน

“โครงการเกษตรพอเพียง” ก่อเกิดจากความตั้งใจและร่วมมือกันระหว่าง ครูและนักเรียนในโรงเรียนบ้านกม.7 ที่ต้องการพัฒนาทักษะในการดำเนินชีวิตทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข การฝึกฝนให้นักเรียนได้เรียนรู้และทำงานร่วมกันด้วยการปลูกผักปลอดสารเคมีไว้บริโภค

ในโรงเรียนมีการเลี้ยงปลาตกและกบในบ่อซีเมนต์ เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างบูรณาการ และเป็นกุศโลบายในการดำเนินชีวิตตามวิถีแห่งความพอเพียง

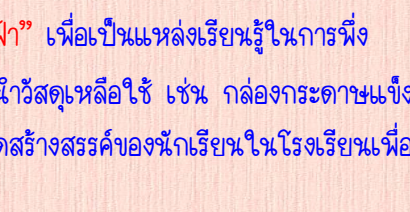
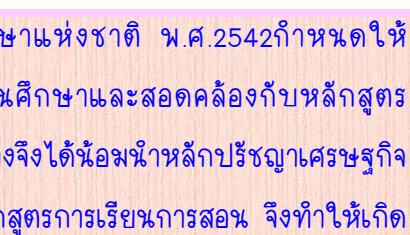
โรงเรียนบ้านท่ากระดาน อ.สนามชัยเขต

โรงเรียนบ้านท่ากระดานกับ “โครงการบริหารจัดการความรู้และทรัพยากรบนพื้นฐานความพอเพียง” มีที่มาจากความตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงสถานะโลกทางภูมิศาสตร์ ด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาสอดคล้อง

โรงเรียนบ้านหนองยาง อ.สนามชัยเขต

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542กำหนดให้สถานศึกษาต้องมีหลักสูตรสถานศึกษาและสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษา โรงเรียนบ้านหนองยางจึงได้หันมาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาประยุกต์ใช้ในหลักสูตรการเรียนการสอน จึงทำให้เกิด “โครงการเพาะและแปรรูปเห็ดนางฟ้า” เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ในการพึ่งตนเองและอยู่กับธรรมชาติแบบพออยู่ พอกิน พอใช้ อีกทั้งยังมีการนำวัสดุเหลือใช้ เช่น กล่องกระดาษแข็งนำมาประดิษฐ์เป็นของใช้เพื่อลดโลกร้อน และเป็นการกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนในโรงเรียนเพื่อวิถีชีวิตที่พอเพียงอย่างยั่งยืน

โรงเรียนบ้านกม.7 อ.สนามชัยเขต

“โครงการเกษตรพอเพียง” ก่อเกิดจากความตั้งใจและร่วมมือกันระหว่าง ครูและนักเรียนในโรงเรียนบ้านกม.7 ที่ต้องการพัฒนาทักษะในการดำเนินชีวิตทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข การฝึกฝนให้นักเรียนได้เรียนรู้และทำงานร่วมกันด้วยการปลูกผักปลอดสารเคมีไว้บริโภค

ในโรงเรียนมีการเลี้ยงปลาตกและกบในบ่อซีเมนต์ เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างบูรณาการ และเป็นกุศโลบายในการดำเนินชีวิตตามวิถีแห่งความพอเพียง

